

RAZOTKRIVANJE MASONSKIH TAJNI

Istina o bratstvu i Solomonovom ključu

Robert L. D. Kuper

Biblioteka

NOVI SVETSKI POREDAK

RAZOTKRIVANJE MASONSKIH TAJNI

**ISTINA O BRATSTVU
I SOLOMONOVOM KLJUČU**

Robert L. D. Kuper

Leo commerce
Beograd 2007

Naslov originala:
Cracking the Freemason's code

Copyright © 2006 Robert L. D. Cooper
Copyright © 2007 za Srbiju Leo commerce, Beograd

Ova publikacija u celini ili u delovima ne sme se umnožavati, preštamovati ili prenositi u bilo kojoj formi ili bilo kojim sredstvom bez dozvole autora ili izdavača niti može biti na bilo koji drugi način ili bilo kojim drugim sredstvom distribuirana ili umnožavana bez odobrenja izdavača. Sva prava za objavljivanje ove knjige zadržavaju autor i izdavač po odredbama Zakona o autorskim pravima.

Urednik:
Nenad Perišić

Prevod:
Snežana Mihailović

Lektor i korektor:
Jelena Dimitrijević

Prelom i korice:
Ateneum

Za izdavača:
Nenad i Sladana Perišić

Izdavač:
ID Leo commerce, Beograd

Plasman:
ID Leo commerce, Beograd
Generala Mihajla Nedeljkovića 65/2

011/227-2077
011/2166-712
011/2166-714
063/507-334

E-mail:
nesaperisic@gmail.com
info@leocommerce.co.yu
www.leocommerce.co.yu

Štampa:
Beoknjiga – Beograd

Tiraž:
1000

ISBN 978-86-83909-96-4

Ričardu F. Draiveru iz Feniksa u Arizoni,
prijatelju i bratu

SADRŽAJ

	Spisak slika	9
	Izjave zahvalnosti	11
	Uvod	13
1	Od kamenorezaca do slobodnih zidara	17
2	Otac masonerije i prvi u savremenom smislu mason	32
3	Masonske misterije	46
4	Prvi rituali	61
5	Tri stepena	77
6	Zanatski alat	89
7	Simboli i znakovi	100
8	Konstitucije i besede	117
9	Džepni kompanjoni i prekrajanje istorije	131
10	Red slobodnih vrtlara	147
11	Masonerija i Novi svet	166
12	Završna reč	175
	Dodatak 1	180
	Dodatak 2	191
	Rečnik	195

SPISAK SLIKA

Slika br. 1	Srednjovekovni vitez templar	19
Slika br. 2	Edinburške zanatlije	26
Slika br. 3	Zidar obrađuje kamen	27
Slika br. 4	Masonska oznaka na grobu Viljema Šoa	39
Slika br. 5	Viljem Sinkler od Roslina	45
Slika br. 6	Da Vinčijev crtež „Proporcije ljudskog tela“	49
Slika br. 7	Slika Solomonovog hrama iz XVII veka,	68
Slika br. 8	Nacrt temelja hrama kralja Solomona iz XVIII veka	69
Slika br. 9	Raspored lože prema najstarijem ritualu	70
Slika br. 10	Inicijacija slobodnog zidara	81
Slika br. 11	Gravira iz XVII veka na kojoj su dva stuba, Jahin i Voas, na ulazu u Solomonov hram	84
Slika br. 12	Radni tepih prvog stepena	91
Slika br. 13	Radni tepih drugog stepena	93
Slika br. 14	Radni tepih trećeg stepena	97
Slika br. 15	Svedočanstvo doživotnog članstva zanatske lože iz Edinburga koje liči na radni tepih prvog stepena	99
Slika br. 16	Uglomer, šestar i slovo G	103
Slika br. 17	Grudni nakit škotskog majstora	108
Slika br. 18	Okovratni nakit bivšeg majstora škotske lože	109
Slika br. 19	Masonske svevideće oko	110
Slika br. 20	Detalj sa naslovne strane <i>Duha zidarstva</i> Viljema Hačinsona (1795. god.)	111
Slika br. 21	Masonska oznaka sera Roberta Morija	114
Slika br. 22	Starinska košnica, nekadašnji masonski simbol	116

IZRAZI ZAHVALNOSTI

Zahvaljujem se sekretaru Velike lože Škotske Dejvidu M. Begu i njegovom prethodniku Martinu Mekgibonu na svoj njihovoj podršci. Veliki je broj ljudi kojima bih se još zahvalio, ali pošto je spisak preobiman, siguran sam da bih ispustio jedno ili dva važna imena. Zato ću se ovim putem jednostavno zahvaliti svima koji su mi pružili pomoć i podršku na ovom projektu – naročito svojoj supruzi Ivoni, koja je bila moj najveći oslonac u toku rada na ovome.

UVOD

Ko su masoni? Ovo pitanje sam čuo bezbroj puta. Često bih u šali odgovorio: „Ne smem da ti kažem, to je tajna!“ Nije tajna, već je nemoguće dati jednostavan i brz odgovor. Iz ove knjige saznaćete da masonerija nije toliko tajanstvena koliko se obično misli. Upoznaćete istoriju, poreklo i kulturu slobodnog zidarstva ili Zanata (kako se masonerija još naziva). Verovatno ćete i sami primetiti da ne postoji konkretan odgovor na to pitanje.

Prilikom definisanja masonerije, najveći problem je to što ona nema jednog zastupnika. Postoje ljudi koji su vrlo upućeni u slobodno zidarstvo (uključujući mene) i koji mogu da iznesu svoje mišljenje o tome šta ona predstavlja i čime se bavi. Međutim, mišljenja su različita, tako da postoje masoni – priličan broj njih, siguran sam – koji se neće složiti sa mnom. To mi ni najmanje ne smeta. Zapravo, lepota masonerije je u tome što ona predstavlja različite stvari za svakog svog člana. To njeno svojstvo često stvara konfuziju, stoga ću još jednom probati da ga objasnim. Slobodno zidarstvo je raščlanjena organizacija, u smislu toga da nema glavnu kancelariju, niti predstavnike (kao što su biskupi, sveštenici ili čak direktori) na međunarodnom nivou – ne postoji jedna osoba niti grupa ljudi koja može da govori u ime svih masona. Zbunjeni ste? Niste jedini, čak ni pojedinim masonima stvari nisu najjasnije!

Svrha ove knjige je da pruži uvid u masoneriju iz čisto lične perspektive, kao i da navede činjenice iz njene istorije. Pošto u celoj knjizi ističem svoje mišljenje, želim i da naglasim da sam, kao upravnik povlašćen što imam pristup jedinstvenom materijalu (originalnom istorijskom materijalu), tako da pored validnih interpretacija imam i konkretne dokaze. Naravno, to ne znači da su mišljenja drugih pogrešna.

Sadržaj ove knjige u skladu je sa mojim poimanjem masonerije i sa ličnim shvatanjem relevantnosti određenih činjenica. Pokušavajući da definišem izvesne organizacije ili grupe ljudi koje su povezane sa masonerijom, često sam se osvrtao na njihovo poreklo i istoriju. Ipak, nerado masoneriju nazivam organizacijom, jer bi joj to pripojilo određena svojstva koja organizacije imaju, a koja ona nema. Ona ne može jednostavno da odgovori na pitanja kada je osnovana, ko je osnivač, kako se razvijala, šta nudi ili „prodaje“ itd., kao što to mogu, recimo, *Majkrosoft* ili *Rols-rojs*. Ipak, u ovoj knjizi pokušaću da odgovorim upravo na takva pitanja. Odgovori se zasnivaju na mom ličnom istraživačkom radu, tako da će se neki od mojih kolega složiti sa mnom, a neki ne.

Razotkrivanje masonskih tajni objasniće vam u kratkim crtama neke od glavnih teorija o poreklu masonerije, kao i njihove relativno jake i slabe strane. Nakon što sam skicirao različite teorije, osvrnuo sam se na razvoj masonerije u svetu. (Slobodno zidarstvo je rasprostranjeno u većem delu sveta, ali sam u jedanaestom poglavlju akcenat stavio na škotsku masoneriju i jedan određeni period u SAD, koji će se nekim čitaocima učiniti naročito zanimljivim.)

Uporedio sam masoneriju sa drugim organizacijama da bih istakao razlike između njih i modernog masonstva, pružajući uvid u rad ostalih „tajnih organizacija“. Neizbežno sam se dotakao i uloge i relevantnost masonerije u modernom društvu. Još jednom ću istaći da su ovo moji lični stavovi i da oni ne treba da se shvate kao stavovi mog pokrovitelja (Velike lože Škotske), niti bilo kojeg masonskog udruženja čiji sam član. Mada imam slobodu da govorim o masoneriji uopšte, nisam ovlašćen da govorim o organizacijama unutar nje, koje imaju sopstvena pravila i sopstveni način inicijacije (i izbacivanja) članova. Dakle, razmišljanja o religiji i masoneriji, o politici i masoneriji i o društvu i masoneriji koja se nalaze u ovoj knjizi, moja su i ničija više!

Najstariji dokumenti od presudnog značaja za istoriju masonerije nalaze se na teritoriji Škotske, stoga tvrdim da moderna masonerija potiče odatle. Pošto živim i radim u Škotskoj kao „profesionalni“ mason, moji argumenti su zasnovani na poznavanju škotske masonske istorije i kulture. Nisam detaljno opisao po čemu se škotska masonerija razlikuje od drugih, jer je za to potrebno mnogo više prostora nego što ova knjiga dopušta. Po mom mišljenju, svakako, neophodno je

uzeti u obzir škotsku perspektivu pri čitanju ne samo ovog, već i sveg ostalog štiva na temu slobodnog zidarstva.

Danas postoji mnoštvo izdanja na temu masonerije, što nije nov fenomen. Nemasoni o tome pišu još od 1730. godine, kada je Samjuel Pričard u Londonu izdao knjigu pod nazivom *Seciranje masonerije*. U masonskim krugovima to se zove „izlaganje“ – masonski rituali štampaju se i prodaju, navodno da bi se „zaštitili ljudi koji su pred iskušenjem da postanu masoni“. Činjenica da se to radi zbog profita nigde se ne pominje.

Iskoristiću priliku da na ovim stranicama „izložim“ najstariji masonski ritual na svetu! Ja to činim iz drugog razloga, radi istorijskog razjašnjenja. Otkrivanje porekla masonerije značajno doprinosi razbijanju mitova vezanih za nju. „Naravno“, čujem kako kažete, „ritual je ubačen u knjigu koja ima svoju cenu!“ Imate pravo. Stoga sam raspoložen da vam pošaljem besplatne kopije najstarijeg masonskog rituala na svetu ako mi se obratite putem elektronske pošte – pod uslovom da je to sve što tražite!

Masonski simboli usko su povezani sa masonskim ritualima. Oni fasciniraju ljude vekovima i zaslužuju da se prouče detaljnije nego što je ovde bilo moguće. Ja vam dajem primere simbola koji će vas, nadam se, podstaći da naučite više.

Pojedine teme o kojima pišem već su detaljno proučili pojedini pisci pre mene. Danas, mnogi tvrde da poseduju prvi i ekskluzivni uvid u masoneriju, što je retko slučaj. Pisci uglavnom reprodukuju ideje prethodnih generacija. Svako, bez sumnje, doda svoju ličnu notu, ali retko se nađe teorija koja je zaista originalna. Verovatno se iz tog razloga masonerija ne izučava u svetu akademika, koji je smatraju sporednim predmetom. To je velika šteta, jer je masonerija kulturni i društveni fenomen koji može mnogo toga da pruži studentima istorije (kao što je pokazao profesor Dejvid Stivenston).

Moje iskreno mišljenje je da slobodno zidarstvo može da bude veoma korisno za savremeno društvo, kao što će ova knjiga razjasniti.

Robert L. D. Kuper,
upravnik muzeja i biblioteke
Velike lože Škotske,
juna 2006. godine